

(ඊ) මහ බැංකු ගනුදෙනු

1962 දෙසැම්බර් මාසයේ දී රුපියල් කෝටි 15.21 ක් ව තුඩුන මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතය 1963 ජනවාරි වන විට රුපියල් කෝටි 0.41 කින් අඩුවිය. එහෙත් ඒ කෙමෙන් වැඩි වූයේ සුනි වන විට රුපියල් කෝටි 24.94 ක් වීමෙන් උපරිම මට්ටමට ලඟා විය. ඊට පසු කෙමෙන් පහළ වැටුන ජාත්‍යන්තර සංචිතය සැප්තැම්බර් වන විට රුපියල් කෝටි 17.82 තෙක් අඩුවිය. නැවත ඔක්තෝබර් මාසය වන විට, රුපියල් කෝටි 19.45 වැඩි වී දෙසැම්බර් වන විට වේගයෙන් පහළ වැටුනේ රුපියල් කෝටි 11.42 තෙක් අඩුවිය. මෙසේ වර්ෂය තුළදී ජාත්‍යන්තර සංචිතය රුපියල් කෝටි 3.79 කින් හෙවත් සියයට 24.9 කින් අඩුවිය. (මෙයින් මුළුමනින්ම මුදල් සහ, විදේශ ශේෂ අඩුවීම පිළිබිඹු වෙයි.) 1962 දී මෙසේ අඩුවූ ප්‍රමාණය රුපියල් කෝටි 3.26ක් හෙවත් සියයට 17.7 ක් විය. 1963 අවසානය වන විට, මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතය, රටේ මුළු විදේශීය වත්කම් වලින් සියයට 24.7 ක් විය. 1962 දී මෙය සියයට 30.2 ක් විය. ජාත්‍යන්තර සංචිතයට, මහ බැංකුවේ නෝට්ටු හා කාසි සහ ඉල්ලුම් වගකීම් වල අනුපාතය ද 1962 දී සියයට 13.9 ක් වූ අතර 1963 වන විට සියයට 9.3 තෙක් අඩු විය.

අනෙක් අතට, මහ බැංකුවේ දේශීය වත්කම් 1963 දී රුපියල් කෝටි 19.40 කින් හෙවත් සියයට 17.6 කින් වැඩිවූයේ රුපියල් කෝටි 129.44 ක් විය. මෙයින් ප්‍රධාන වශයෙන්ම රජයේ සහ රජය ඇප වූ සුදකුම් පත් රුපියල් කෝටි 13.95 කින් හෙවත් සියයට 15.8 කින් ද, රජයට දෙන ලද ණය සහ අත්තිකාරම් රුපියල් කෝටි 0.7 කින් ද වෙළෙඳ බැංකු වලට මහ බැංකුවෙන් දෙන ලද අත්තිකාරම් රුපියල් කෝටි 3.79 කින් ද වැඩිවීම පිළිබිඹු වෙයි. මේ අනුව රජය මහ බැංකුවට ණය වී ඇති ප්‍රමාණය 1963 දී රුපියල් කෝටි 14.65 කින් වැඩි වී ඇති අතර, 1962 දී එය වැඩි වූයේ රුපියල් කෝටි 17.89 කින් පමණෙකි.

මහ බැංකුවේ මුළු තැන්පතු වගකීම් 1963 දී රුපියල් කෝටි 2.43 කින් වැඩිවිය. මෙයට බොහෝ සෙයින්ම හේතු වූයේ, ජාත්‍යන්තර සංචිතය වල තැන්පතු රුපියල් කෝටි 2.11 කින් වැඩිවීමය.

මහ බැංකුවේ ව්‍යවහාර මුදල් නිකුතුව, 1963 අවුරුද්ද තුළදී පසුගිය අවුරුද්දට වඩා වේගයෙන් වැඩිවිය. 1963 දී මෙය රුපියල් කෝටි 11.15 කින් හෙවත් සියයට 14.1 කින් වැඩි වූ අතර, 1962 දී එය වැඩි වී ඇත්තේ රුපියල් කෝටි 2.56 කින් හෙවත් සියයට 3.3 කිනි. රජය සහ බැංකු සතු ව්‍යවහාර මුදල් පිළිවෙළින් රුපියල් කෝටි 0.12 කින් හා රුපියල් කෝටි 0.31 කින් අඩු වූ අතර, පෞද්ගලික අංශය සතු ව්‍යවහාර මුදල් රුපියල් කෝටි 11.58 කින් හෙවත්, සියයට 16.2 කින් වේගයෙන් වැඩිවිය.

ණය ප්‍රතිපත්තිය

1963 දී, විශේෂයෙන්ම වසරේ අවසාන භාගයේදී, වෙළෙඳ බැංකු වලින්, විශේෂයෙන්ම ලාංකික ඳෙළෙඳ බැංකු වලින් පෞද්ගලික අංශයට දෙනලද ණය වේගයෙන් වැඩිවිය. වෙළෙඳ බැංකු ණය සම්බන්ධයෙන්, තෝරාගෙන හා මුළු වශයෙන් පනවා තුඩුන සීමා කිරීම් වසර තුළදී මහ බැංකුව විසින් වැඩි දුරටත් දැඩි නොකරන ලදී. එහෙත්, මේ වෙනස්කම් හැම නිතරම සමීක්ෂණයට භාජනය විය. නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා දිගු කාලීන වශයෙන්, බැංකු කටයුතු සහ ණය පහසුකම් පුලුල් කිරීම, වැදගත් වුවද, විශාල වශයෙන් ණය මවා දීම, විශේෂයෙන්ම

දැනට පවත්නා උද්ධමනාත්මක හැඩගැස්ම අනුව සලකන විට, අහිතකරය. දිගු කාලීන අරමුණක් සඳහා කටයුතු කිරීමට මූල්‍යාධිකාරීන්ට ඇති ඉඩ කඩ ද ඇත්තේ රජයේ අයබදු ආදිය නිසා, ඇති වන ප්‍රාසාරණය සීමා කිරීම සඳහා රජය ගනු ලබන පියවර වල සාර්ථකත්වය මතය.

1963 දී ණය අරමුදල් වැඩි වශයෙන්, අනවශ්‍ය කටයුතු සඳහා යොදවා ඇතැයි, දැක්වෙන සාක්ෂි නොමැත. 1963 දී හැම වර්ෂයකම මුළු බැංකු ණය රුපියල් කෝටි 13.69 කින් වැඩි වී ඇත ද, මෙයින් රුපියල් කෝටි 2.5 ක් වෙළෙඳ බැංකු වලින් ගනු ලැබූ අපනයන සහ ආනයන බිල් සඳහා ද තව රුපියල් කෝටි 2.5 ක් දැනට, බලපවත්නා ආනයන සීමාවන් තුළ ආනයන අපනයන ගනු දෙනු පහසුකම් සැලසීම සඳහා ද, රුපියල් කෝටි 3.1 ක් පමණ අනෙකුත් වෙළෙඳ කටයුතු වලට මුදල් යෙදවීම සඳහා ද, රුපියල් කෝටි 1.4 ක්, සහතික මිල ක්‍රමය යටතේ මෙරට සහල් ගනු දෙනු ව සඳහා ලාංකික බැංකු වලින් දෙන ලද කෙටි කාලීන අත්තිකාරම් සඳහා ද යෙදවීණි.

රුපියල් කෝටි 4.2 ක් පමණ වන ඉතිරි ශේෂයෙන් කොටසක් නිෂ්පාදනය හා බෙද හැරීම් සඳහා වූ ණය වෙනුවෙන් ද (කාර්මික අවශ්‍යතා සඳහා වූ බැංකු ණය රුපියල් කෝටි 1.7 කින් වැඩිවිය.) කොටසක් සමුපකාර සමීතිවලට දෙන ලද ණය සඳහා ද කොටසක්, ණය ගනු ලබන්නන්ට ඉතාමත් පීඩාකාරී වන පරිදි, ආයතන නොවන මාර්ගයෙන් ගනු ලබන ණයට ආදේශ වශයෙන් දෙන බැංකු ණය වලින් ද සමන් වී තිබේ. පාරිභෝගික කටයුතු සඳහා සහ මූල්‍ය කටයුතු සඳහා දෙන ලද ණය පිළිවෙළින්, රුපියල් කෝටි 1.3 කින් හා කෝටි 1.5 කින් අඩුවිය.

එහෙත් නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා ගනු ලැබූ සමහර ණය විශේෂයෙන් කුඩා ණය පාරිභෝගික කටයුතු සඳහා යෙදවුවා විය හැකිය. තවද නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා වූ ණය වලින් ද කෙටි කාලීන වශයෙන් උද්ධමනාත්මක බලපෑමක් ඇතිවිය හැකිය. මේ හේතුවත් නිසා මුළු ණය ප්‍රමාණය බොහෝ සෙයින් ප්‍රාසාරණය වීම සීමා කිරීමට හැකි වන පරිදි මහ බැංකු ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම වස්, මේ ණය සම්බන්ධව දැඩි ලෙස පරීක්ෂා කාරීවීම අවශ්‍යයි.

දිගු කාලීන වශයෙන් ණයදෙන ආයතන වලින් වන සේවාව පුළුල් කිරීම සඳහාත්, ආර්ථික වර්ධනයේ අවශ්‍යතා අනුව කිට්ටු සම්බන්ධයක් ඇති කරලීම සඳහාත් එවැනි සමහර ආයතන ඒකාබද්ධ කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළේ අවසාන අවස්ථාව මහ බැංකුව විසින් තවදුරටත් 1963 තදරන ලදී. බැංකු පහසුකම් ස්ථාවරව, කෙමෙන් පුළුල් කිරීමට අවශ්‍ය වන පුහුණුව ලත් පුද්ගලයන් නො අඩුව, ලබා ගැනීම සඳහා වෙළෙඳ බැංකු සමග සහයෝගීව, බැංකු කරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළක් සකසා ගැනීමේ යෝජනා සැලකිල්ලට භාජනව පවතී.* 1963 මුදල් පනතින් මුදල් නීති පනතේ කැරුන සංශෝධන අනුව, මහ බැංකුවෙන් මුදල් ලැබ මැදි කාලීන ණය දෙන ආයතන මගින් හා වෙළෙඳ බැංකු මගින් මැදි කාලීන හා දිගු කාලීන ණය පහසුකම් සලසා දීමේ වැඩ පිළිවෙළක් සැකසීමේ කටයුතු වසර තුළ නිමාවෙමින් තිබිණි.

දෙවැනිව කී අවශ්‍යතාව සඳහා “මැදි කාලීන හා දිගු කාලීන ණය අරමුදලක්”, මහ බැංකු වෙති අරඹනු ලැබේ. මේ සඳහා ප්‍රාග්ධන අරමුදල් වලින් කොටසක්, දී ඇති ණය සහ පොළී ගෙවීමෙන් ලැබෙන මුදල් වලින් ද මුදල් මණ්ඩලය විසින්, විටින් විට, මහ බැංකු සංවිතයෙන් අරමුදලට පවරන මුදල් වලින් ද ලබාගනු ලැබේ. ණය දෙන ආයතන මගින්, “නිෂ්පාදන

*මේ පුහුණුවීමේ වැඩපිළිවෙළ යටතේ පංති 1964 පෙබරවාරි මස ඇරඹිනි.

කටයුතු" සඳහා දී ඇති අත්තිකාරම් වෙනුවෙන් මේ අරමුදලෙහි ඇති මුදල් බැංකුව මගින් එකී ණය දෙන ආයතන වලට ගෙවනු ලැබේ. මහ බැංකුව මගින් මේ අරමුදලින් දෙනු ලබන ණය, අවුරුදු 15 කට නො වැඩි කාලයකදී ගෙවීමටත්, එකී ආයතන වලට ලැබී ඇති ණය ඔබපන සහ ඇප වශයෙන් දී ඇති උකස් කර බැංකුවට පවරා දීමටත් නීතියෙන් අවශ්‍යය.

තවද මේ අරමුදලෙන්, ණය සහ අත්තිකාරම් දීම සඳහා අවශ්‍යයැයි සැලකෙන කොන්දේසි මුදල් මණ්ඩලය විසින් නියම කළ හැකිය. එසේම එසේ දෙන ලද ණය සහ අත්තිකාරම් සඳහා මහ බැංකුවෙන් අය කැරෙන පොළී අනුපාතිකය, ණයට ගන්නා ආයතන මගින් අය කැරෙන පොළී අනුපාතිකය, ණය දෙනු ලබන කරුණු, ණය ගනු ලබන ආයතන වල ණය ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධ කරුණු මුදල් මණ්ඩලය විසින් නියම කළ හැකිය.

මේ ක්‍රමයෙහි අවශ්‍යතාවන් සඳහා "ණය දෙන ආයතන" යන්නෙන් මුදල් නීති පනතේ 127 වැනි වගන්තියේ (1) වැනි උප වගන්තියෙන්, අර්ථ නිරූපනය කොට ඇති, ඕනෑම බැංකු ආයතනයක් ගැනෙන අතර සංවර්ධන මුදල් සමායතනය ද ඊට ඇතුළත් වෙයි. "නිෂ්පාදන කටයුතු" යනුවෙන් කෘෂිකර්මය, කර්මාන්ත, වෙළෙඳාම, වාණිජ කර්මය හෝ, මුදල් මණ්ඩලය විසින් විවිත් වීට නියම කැරෙන වෙළෙඳාම් අදහස් කැරෙයි.